

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET

Tildelingsbrev til Gassnova SF

2013

INNHold

1	Innledning.....	3
2	Formål og hovedoppgaver.....	3
3	Mål og resultatkrav.....	4
3.1	CLIMIT-programmet.....	4
3.2	CO ₂ -håndteringsprosjekter.....	5
3.2.1	Teknologisenter for CO ₂ -fangst på Mongstad (TCM DA).....	6
3.2.2	Fullskala CO ₂ -håndtering på Mongstad.....	7
3.2.3	Transport og lagring av CO ₂	7
3.2.4	CCS mulighetsstudie.....	8
3.3	Rådgivende oppgaver.....	9
4	Andre forutsetninger og krav.....	9
4.1	Kommunikasjon og informasjon.....	9
4.2	Risikostyring.....	9
4.3	Etiske retningslinjer og samfunnsansvar.....	10
5	Rapportering og resultatoppfølging.....	11
5.1	Statsregnskapet.....	11
5.2	Årsrapport.....	11
6	Disponible midler, budsjettildeling og fullmakter.....	11
6.1	Fond for CLIMIT.....	12
6.2	CO ₂ -håndtering.....	13
6.3	Administrasjon, Gassnovas SF.....	14
6.3.1	Fullmakter.....	15
6.4	Bevilgningsendringer inneværende budsjettår.....	15
6.5	Gassnova SF – rapportering og oppdatering av driftsbudsjett.....	15
7	Planer i henhold til § 9 i vedtekter for Gassnova.....	15
8	Tildeling.....	16

1 Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2012-2013) fra Olje- og energidepartementet og Innst. 9 S (2012-2013). Med bakgrunn i dette har Olje- og energidepartementet utarbeidet tildelingsbrev som gir de økonomiske rammene for Gassnova i 2013 og en nærmere beskrivelse av prioriteringer, resultatmål og rapporteringskrav.

Styringsdialogen mellom Olje- og energidepartementet og Gassnova består av faste møter og følgende hoveddokumenter:

- Departementets årlige budsjettproposisjon
- Departementets årlige tildelingsbrev
- Vedtekter for Gassnova
- Årsrapporter fra Gassnova

Et hovedprinsipp i styringsdialogene er at det skal tilstrebes gjennomgående konsistens mellom de ulike hoveddokumentene. Konkret betyr det at dokumentene skal inneholde samme hovedelementer. Styringsdialogens karakter forutsetter at departementets styringssignaler i hovedsak skal være stabile over tid, justert for nødvendige årlige variasjoner.

2 Formål og hovedoppgaver

Gassnovas formål og hovedoppgaver knytter seg til å:

1. Forvalte statens interesser knyttet til CO₂-håndtering og gjennomføre de prosjektene som foretaksmøtet bestemmer.
2. Gi råd til OED i spørsmål vedrørende CO₂-håndtering.
3. Bidra til teknologiutvikling og kompetanseoppbygging gjennom konkrete CO₂-håndteringsprosjekter og gjennomføring av CLIMIT-programmet.

Foretaksmøtet har besluttet at Gassnova skal forvalte statens interesser i følgende CO₂-håndteringsprosjekter:

- a. Teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad (TCM).
- b. Fullskala CO₂-fangst på Kårstø.
- c. Transport og lagring av CO₂ fra Mongstad og Kårstø.

I tillegg er det i foretaksmøte besluttet at Gassnova skal ivareta statens interesser under Steg 2 Utviklingsavtalen knyttet til fullskala CO₂-fangst på Mongstad.

Det er viktig at Gassnova ellers er i stand til raskt å kunne bistå OED med råd eller utføre oppgaver knyttet til formålene og prosjektene foretaket skal følge opp.

Det vises for øvrig til St.prp. nr. 49 (2006-2007) om samarbeid om håndtering av CO₂ på Mongstad, jf. Innst. S. nr. 205 (2006-2007), St.prp. nr. 38 (2008-2009) om investering i teknologisenter for CO₂-håndtering på Mongstad og Meld. St. 9 (2010-2011) Fullskala CO₂-håndtering, jf. Innst. 295 S (2010-2011) .

3 Mål og resultatkrav

Satsingen på utvikling og realisering av teknologier for fangst, transport og lagring av CO₂ er en sentral del av regjeringens energi- og klimapolitikk. Det er et mål at satsingen bidrar til at kostnadene knyttet til CO₂-håndtering reduseres og at teknologier for fangst og lagring av CO₂ får bred anvendelse.

Meld. St. 9 (2010-2011) Fullskala CO₂-håndtering (jf. Innst. 295 S (2010-2011) og Prop. 1 S (2012-2013) fra Olje- og energidepartementet legger føringer for Gassnovas virksomhet. Det vises til disse dokumenter for mer overordnede beskrivelser og mål knyttet til CO₂-håndtering.

3.1 CLIMIT-programmet

Resultatmål

Gassnova skal gjennom sitt ansvar for demonstrasjonsdelen av CLIMIT støtte teknologiutvikling for kostnadseffektive og fremtidsrettede løsninger for CO₂-håndtering. Dette omfatter mer kostnads- og energieffektiv CO₂-fangst, transport av CO₂ og langtidslagring av CO₂ i form av enten injeksjon, deponering eller andre bruksområder. Det skal også legges vekt på å finne muligheter for fremtidig industrialisering og verdiskaping i norsk industri.

Det vises til resultatmålene i Prop 1 S (2012-2013) Olje- og energidepartementet:

På kort sikt er utfordringene for CO₂-håndtering å:

- ♦ kvalifisere og få ned kostnadene knyttet til CO₂-fangst
- ♦ etablere metodikk og bygge tillit til sikker geologisk lagring av CO₂.

På lengre sikt er utfordringene å:

- ♦ forbedre eller utvikle teknologier med potensial for vesentlig forbedring i virkningsgrad og lønnsomhet og
- ♦ utvikle robust metodikk for lagring av CO₂ som oppfyller kravene til å bli godkjent som klimatiltak i henhold til internasjonale avtaler

Det vises for øvrig til vedtektene til Fond for CLIMIT i vedlegg 2.

Føringer

Støtte til prosjekter kan gis innenfor følgende områder, jf. Regelverk for Gassnovas forvaltning av tilskuddet til miljøvennlig teknologi for fangst, transport og lagring av CO₂ (vedlegg 3):

- CO₂-fangst før, under eller etter kraftproduksjon, eller fra industriutslipp.
- Transport og langtidslagring av CO₂ i form av enten injeksjon, lagring eller andre bruksområder.
- Andre relevante teknologielementer i CO₂-kjeden.

I tildelingen av prosjektstøtte skal det stilles strenge krav til teknologienes kommersielle potensial. Det vises for øvrig til gjeldende programplan for CLIMIT, fastsatt av programstyret for CLIMIT.

Norges forskningsråd og Gassnova har i fellesskap ansvaret for sekretariatet for CLIMIT. Sekretariatet skal bestå av fagpersonell fra Forskningsrådet og Gassnova. Sekretariatet skal ledes av Gassnova. I tråd med ovenstående rapporteringsrutiner, har Gassnova ansvaret for å koordinere de ulike aktivitetene i CLIMIT-programmet. Sekretariatsrutinene i CLIMIT skal

sikre tilstrekkelig informasjonsflyt og medvirkning fra begge organisasjoner i forhold til både tilskuddsvirksomhet, planlegging og strategi.

Sekretariatet skal ha følgende hovedoppgaver:

- ↯ Forestå daglig drift av programmet.
- ↯ Utarbeide utkast til programplan og handlingsplaner som fremlegges programstyret for godkjenning.
- ↯ Realisere handlingsplaner gjennom proaktiv kontakt med søkerbedrifter og institusjoner.
- ↯ Motta og behandle søknader og lage innstilling til programstyret.
- ↯ Utarbeide tilskuddsbrev og kontrakter basert på føringer gitt av programstyret.
- ↯ Følge opp prosjekter løpende.
- ↯ Rapportere resultater og måloppnåelse.

Det er programstyret som godkjenner prosjekttildelinger basert på innstillinger fra sekretariatet. Tilskuddsvirksomheten må skje innenfor rammen av EØS-avtalens statsstøtteregelverk.

Det skal stilles krav til søknaden om at prosjektansvarlig (søker) skal være en bedrift eller forskningsinstitusjon etablert i Norge, og at prosjektet skal bidra vesentlig til kompetanseutvikling i Norge.

Olje- og energidepartementet legger til grunn at Gassnova setter av administrative ressurser til å følge opp arbeidet knyttet til CLIMIT-programmet.

Gjennom sekretariatsfunksjonen for CLIMIT, forutsettes Gassnova å benytte en aktiv arbeidsform, og skal i tillegg til å behandle søknader om støtte til tiltak ta nødvendige initiativer, igangsette prosesser og kartlegge behov knyttet til utviklingen av teknologier for fangst, transport og lagring av CO₂ fra fossil kraftproduksjon og industriutslipp. Ved utsettelse av oppdrag gjelder statens regelverk for offentlige anskaffelser som bygger på hovedprinsippet om konkurranse.

OED legger til grunn at Forskningsrådet, NVE, Enova og Gassnova kostnadsfritt skal kunne få innsyn i, og eventuelt delta i, hverandres programmer og prosjekter som finansieres med tildelinger fra Olje- og energidepartementet. Det forutsettes at partene selv avklarer nærmere hvilke programmer og prosjekter dette kan gjelde og på hvilken måte dette skal foregå.

Kunnskap om miljøeffekter ved CO₂-håndtering skal stilles til rådighet for relevante myndighetsorganer og Gassnova. Dette skal sikres gjennom avtale med partnere i CLIMIT engasjementsprosessen.

3.2 CO₂-håndteringsprosjekter

Resultatmål

CO₂-håndteringsprosjektene på Mongstad, Teknologisenter Mongstad og fullskalaprojektet, er helt sentrale deler av regjeringens arbeid med å utvikle fremtidsrettede og effektive teknologier for CO₂-håndtering og for å oppnå kostnadsreduksjoner knyttet til CO₂-håndtering. Gassnova har en viktig rolle i å ivareta statens interesser og mål i dette arbeidet.

- ↯ Gassnova skal ivareta statens interesser gjennom foretakets engasjement i prosjektene på Mongstad.

Føringer og krav

- ↯ Gassnova skal sikre forsvarlig kostnadskontroll av prosjektene på vegne av staten.

- ↯ Gassnova skal sikre at anskaffelser knyttet til oppdragene følger regler om offentlige anskaffelser i alle prosjekter foretaket har prosjektansvar.
- ↯ Gassnova skal legge til rette for at statens deltakelse i CO₂-håndteringsprosjekter kan nyttiggjøres best mulig, blant annet gjennom kunnskapsspredning.
- ↯ Gassnova skal i alle prosjekter rapportere om status og legge fram oppdatert arbeidsprogram og kostnadsanslag for OED i henhold til omforent rapporteringsplan og tildelingsbrev.
- ↯ Gassnova skal påse at oppdragene og prosjektene gjennomføres med høyeste krav til renommé, integritet og etisk standard.

3.2.1 Teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad (TCM DA)

Resultatmål

Teknologisenteret for CO₂-fangst på Mongstad skal bidra til teknologiutvikling for økt utbredelse globalt av anlegg for CO₂-fangst. Gjennom teknologisenteret skal det vinnes praktisk erfaring med fangstteknologier knyttet til design, oppskalering og drift av store CO₂-fangstanlegg. Det er også et mål å bidra til internasjonal spredning av disse erfaringene, slik at kostnader og risiko for fullskala CO₂-fangst kan reduseres, jf. St.prp. nr. 38 (2008-2009) og Innst. S. nr. 206 (2008-2009) og Prop 1 S (2012-2013).

- ↯ TCM skal være en arena for målrettet utvikling, testing og kvalifisering av teknologi for CO₂-fangst.
- ↯ Gassnova skal legge til rette for at statens deltakelse i teknologisenteret kan nyttiggjøres best mulig blant annet gjennom kunnskapsspredning og teknologiutbredelse.
- ↯ Det skal legges til rette for en langsiktig og god utnyttelse av anleggene og den etablerte infrastrukturen ved at nye samarbeidspartnere knytter seg til teknologisenteret for å teste alternative teknologier.
- ↯ Gassnova skal arbeide for å rekruttere nye brukere (teknologileverandører) til TCM
- ↯ Gassnova skal arbeide for å rekruttere nye eiere til TCM DA.
- ↯ Gassnova skal videreføre strategiarbeidet for hvordan videre aktivitet på TCM bør legges opp etter de avtalte testperiodene til Aker Clean Carbon og Alstom er avsluttet.
- ↯ Gassnova skal gjennom sin oppfølging av TCM bidra til internasjonal spredning av erfaringene fra teknologisenteret slik at kostnader og risiko for fullskala CO₂-fangst kan reduseres.
- ↯ Industrielle selskapers deltakelse i TCM skal bidra til å sikre teknologisenteret industriell og teknologisk kompetanse, samt tilføre kunnskap og erfaring om gjennomføring av store prosjekter.

Føringer

Gassnova skal sikre statens interesser i oppfølgingen av Gjennomføringsavtalen om håndtering av CO₂ på Mongstad mellom Staten og Statoil med sidebrev, deltakeravtale og andre relevante avtaler i forbindelse med TCM.

Gassnova skal etablere ryddige og forutsigbare rutiner for rapportering om oppfølgingen av TCM til departementet.

Gassnova skal videreføre strategiarbeidet for hvordan aktivitet på TCM kan legges opp i fremtiden. Oppfølging av strategiarbeidet, inkludert rekruttering av nye brukere og eventuelle

andre samarbeidspartnere, vil være viktig i 2013. Før eventuelle avtaler med nye deltakere inngås, skal betingelser avklares og avtaleutkast forelegges OED. Videre skal Gassnova holde departementet orientert om foretakets arbeid med beslutningsgrunnlag for økt industriell deltakelse. Rekruttering av nye medeiere i TCM DA skal skje i tråd med regelverket for offentlig støtte, jf. ESAs godkjenning av støtte til teknologiselskapet av juli 2008.

3.2.2 Fullskala CO₂-håndtering på Mongstad

Resultatmål

Det er et hovedmål for regjeringen å utvikle fremtidsrettede, effektive teknologier for CO₂-håndtering. Fullskala CO₂-håndtering ved Mongstad er et viktig ledd i dette arbeidet. Miljøverndepartementets utslippstillatelse av oktober 2006 og gjennomføringsavtalen mellom staten og Statoil ASA om håndtering av CO₂ på Mongstad fastsetter at det skal bygges et fullskala CO₂-håndteringsanlegg på Mongstad. Målet med regjeringens engasjement i fullskala CO₂-håndtering knyttet til kraftvarmeanlegget på Mongstad er å realisere prosjektet med utgangspunkt i gjennomføringsavtalen. Valg av løsning for transport og lagring av CO₂ fra kraftvarmeverket må være på plass innen investeringsbeslutning.

- ☞ Gassnova skal ivareta og sikre statens interesser i planleggings- og prosjekteringsarbeidet i tråd med reguleringen i Steg 2 Utviklingsavtalen.
- ☞ Gassnova skal bistå OED med råd knyttet til realisering av fullskalaanlegget på Mongstad
- ☞ Gassnova skal bistå OED i arbeidet med å utferdige en avtale som regulerer samarbeidet mellom staten og Statoil i bygge- og driftsfasen av anlegget.

Føringer

Miljøverndepartementets utslippstillatelse av oktober 2006 og Gjennomføringsavtalen mellom staten og Statoil om håndtering av CO₂ på Mongstad danner rammen for etableringen av fullskala CO₂-håndtering på Mongstad (Mongstad Steg 2).

Planleggings- og prosjekteringsarbeidet følger en modell der teknologikvalifiseringen gjennomføres før prosjekteringen knyttet til byggingen av anlegget. Det er lagt til grunn at regjeringen vil kunne legge frem et samlet investeringsgrunnlag for Stortinget senest innen utløpet av 2016. Samarbeidet mellom Statoil og staten frem til utarbeidelse av et investeringsunderlag senest i 2016, reguleres i Steg 2 Utviklingsavtalen av 5. april 2011 og som trådte i kraft etter ESAs godkjenning i mars 2012. Gassnova skal ivareta statens interesser i prosjektet tråd med avtalen.

Det gjenstår et arbeid med å detaljere ut en avtale som regulerer samarbeidet i utbyggings- og driftsperioden for anlegget. Arbeidet er i gang og vil fortsette utover i 2013. OED legger til grunn at Gassnova skal bistå departementet i forhandlingene med Statoil. Det legges til grunn at forhandlingsprosessen mot Statoil ledes av OED.

3.2.3 Transport og lagring av CO₂

Resultatmål

Målet med Gassnovas planleggingsarbeid knyttet til transport og lagring av CO₂ fra Mongstad er at en løsning for transport og lagring av CO₂ skal kunne stå klar ved oppstart av det planlagte fullskalaanlegget for CO₂-fangst. Med dagens informasjon innebærer dette at det kan legges fram et samlet beslutningsgrunnlag (inkludert fangst, transport og lagring av CO₂) for Stortinget senest i 2016, jf. Meld. St. 9 (2010-2011).

- ☞ Gassnova skal sørge for at det etableres et investeringsgrunnlag for en løsning for transport og lagring av CO₂ fra det planlagte CO₂-fangstanlegget på Mongstad.
- ☞ Gassnova skal, i samråd med OED, arbeide frem forslag til organisering av eierskap og gjennomføring av transport- og lagring.
- ☞ Det er et mål at arbeidet skal bidra til økt industriell virksomhet innenfor transport og lagring av CO₂.
- ☞ Videre er det et mål at arbeidet med transport- og lagringsløsninger for CO₂ fra Mongstad skal bidra til økt kunnskap om sikker lagring av CO₂.

Føringer

I forbindelse med realisering av fullskala CO₂-fangst på Mongstad skal det etableres en løsning for transport og sikker lagring av CO₂. Gjennomføringsavtalen mellom staten og Statoil fra 2006 regulerer samarbeidet om fullskala CO₂-håndtering på Mongstad. Dette omfatter også transport og lagring.

I det pågående planleggingsarbeidet legges det til grunn at det skal være etablert en løsning for transport og sikker lagring av CO₂ ved oppstart av det planlagte fullskalaanlegget for CO₂-fangst. Staten har ansvaret for både gjennomføring og organisering av transport- og lagring av CO₂ fra Mongstad.

Gassnova skal bistå OED i det videre arbeidet med å utvikle en modell for gjennomføring av transport og lagring av CO₂ fra Mongstad.

For å opprettholde fremdriften i prosjektet skal Gassnova og Gassco jobbe videre med å etablere en transport- og lagerløsning for CO₂ fra Mongstad. Dette innebærer bl.a. at Gassnova i 2013 skal legge til rette for videre modning av aktuelle lagerlokasjoner. Foretaket kan involvere industrielle aktører i dette arbeidet.

Hvilken rolle Gassnova skal ha i transport- og lagringsprosjektet vil vurderes i forbindelse med beslutninger om hvordan arbeidet skal organiseres. Gassnovas rolle vil blant annet avhenge av hvilken interesse industrien har for å delta i prosjektet. Inntil en ny modell for gjennomføring av transport og lagring av CO₂ fra Mongstad er på plass, er det Gassnova som har ansvaret for planleggingsarbeidet.

Departementet vektlegger at arbeid knyttet til lagring av CO₂ på norsk kontinentalsokkel skal skje innenfor samme rammer for HMS som for eksisterende aktivitet på sokkelen.

3.2.4 CCS mulighetsstudie

Resultatmål

I Meld. St. 9 (2010-2011) Fullskala CO₂-håndtering, ble det varslet at det skal gjennomføres en utredning for å kartlegge og analysere mulighetsrommet for fullskala CO₂-håndtering i Norge utover Mongstad.

- Utredningen skal gi myndighetene et bedre kunnskapsgrunnlag omkring mulige CO₂-håndteringsprosjekter i Norge.
- Studien skal kartlegge, analysere og vurdere ulike typer punktutslipp, inkludert utslipp fra eksisterende og eventuelt nye anlegg innen både kraftproduksjon og industri.
- Det skal utarbeides en sluttrapport i løpet av første halvår 2014.

Føringer

Det skal etableres en møteplan for dialog og oppfølging av prosjektet mellom OED og Gassnova. Det vises til vedlegg 4 Mandat for CCS mulighetsstudie av mai 2011.

3.3 Rådgivende oppgaver

Gassnova skal fungere som faglig rådgiver for OED i departementets arbeid med fangst og lagring av CO₂.

Det forutsettes at Gassnova holder løpende dialog med andre relevante virksomheter og involverte myndighetsorganer.

Gassnova skal bistå departementet i arbeidet med ekstern kvalitetssikring (KS) av CO₂-håndteringsprosjektene. Ekstern kvalitetssikring består av:

- ↯ Kvalitetssikring av konseptvalget (KS1) og
- ↯ kvalitetssikring av kostnadsoverslag og styringsdokumenter før investeringsbeslutningen presenteres for Stortinget (KS2).

Det forutsettes at Gassnova bistår ekstern kvalitetssikrer ved eventuelle forespørsler om tilgang til informasjon, intervjuer, gjennomgang av grunnlagsmateriale osv.

Internasjonal rådgivning

Som del av EØS-finansieringsordningen er det over Utenriksdepartementets budsjett øremerket midler til fangst og lagring av CO₂. Pengene skal brukes til å støtte prosjekter knyttet til fangst og lagring av CO₂ i Polen og Romania.

Gassnova er utpekt som såkalt Donor Programme Partner, hvilket innebærer at foretaket skal bistå mottakerlandene med rådgivning om CO₂-håndtering. Det er inngått særskilt avtale mellom Gassnova og FMO/EFTA, som legger rammene for Gassnovas plikter og rettigheter i dette arbeidet. Det vil være viktig med dialog mellom OED og Gassnova om erfaring fra arbeidet. Dette arbeidet vil i 2013 kunne endres som følge av prosjektfremdriften i de respektive land. OED vil komme nærmere tilbake til Gassnova vedrørende dette.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Kommunikasjon og informasjon

Åpen og kontinuerlig kontakt mellom Gassnova og OED er en forutsetning for god informasjonsflyt. Det er viktig at det er god gjensidig kunnskap om og kjennskap til forestående hendelser av positiv så vel som negativ art. Det er spesielt viktig at Gassnova i god tid varsler departementet om saker som kan bli store, vanskelige eller kontroversielle.

Det forventes at Gassnova nasjonalt og internasjonalt synliggjør oppnådde resultater på sitt område, og på den måten bidrar til økt informasjon og kunnskap om CO₂-håndtering. Det forventes samtidig at Gassnova tar kontakt med departementet for avklaring om politisk ledelse i departementet skal være en del av den konkrete synliggjøringen.

4.2 Risikostyring

Gassnovas rapportering om risiko- og vesentlighetsbetraktninger skal identifisere resultatmål som er utsatt for høy risiko (høy sannsynlighet og høye konsekvenser), samt hvilke tiltak som er iverksatt eller vurderes for å avbøte risiko. Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette

(risikostyring) skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Virksomhetens risikovurdering skal inneholde følgende hovedelementer:

1. Identifikasjon av risiko, dens sannsynlighet og konsekvens knyttet til virksomhetens måloppnåelse. Dette avgjør vesentlighet.
2. Definisjon av risikotoleranse for ikke å nå en bestemt målsetting. Dette skal også si noe om når aktiviteter skal iverksettes for å redusere risiko til et akseptabelt nivå.
3. Identifikasjon av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.
4. Valg av tiltak og kontrollaktiviteter etter en vurdering av kostnad i forhold til nytte for å sikre en fornuftig ressursallokering.

Det understrekes at dette skal være virksomhetens egne risikovurderinger. Dokumentasjon knyttet til dette kan bli etterspurt blant annet i eiermøter, og skal også brukes som bakgrunn for innmelding av avvik underveis i året og i rapportering tilbake til departementet.

Det bes om en redegjørelse av Gassnovas overordnede risikovurderinger **innen 20. april 2013**. Vi ber om at det redegjøres for hvilke risikoer som vurderes å true måloppnåelsen dersom risikoreducerende tiltak ikke settes i verk og hvilke tiltak og kontrollaktiviteter som er satt i verk for å bringe disse risikoene ned til et akseptabelt nivå. Det bes videre om at det i eiermøtene redegjøres for eventuelle vesentlige endringer i risikobildet gjennom året. Risikovurderinger bør så langt som mulig relateres til Gassnovas målstruktur.

4.3 Etske retningslinjer og samfunnsansvar

Det vises til etiske retningslinjer for statsforvaltningen som er fastsatt og sendt ut til alle statlige virksomheter sammen med PM 16/2005, se for øvrig Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets hjemmeside under regelverk. OED forutsetter at hver enkelt virksomhet har stor oppmerksomhet om etiske forhold knyttet til virksomheten. Ledelsen i den enkelte virksomhet har i den sammenheng en viktig rolle, både som initiativtaker og oppfølger.

Departementet viser til Meld. St. 13 (2010-2011) Aktivt eierskap – norsk statlig eierskap i en global økonomi, som blant annet omtaler regjeringens forventninger til selskapenes samfunnsansvar. Det påhviler alle selskaper et ansvar innen samfunnsansvar og å ha dette integrert i virksomheten og strategier. Regjeringen forventer at de statlige eide selskapene og foretakene arbeider systematisk innen samfunnsansvar. Gassnova bes om å rapportere om selskapets arbeid med samfunnsansvar i henhold til forventningene som er omtalt i stortingsmeldingen. Departementet legger opp til at Gassnova kan benytte seg av ”følg eller forklar”-prinsippet slik at rapporteringen tilpasses selskapets virksomhet.

5 Rapportering og resultatoppfølging

Frister og datoer for dokumenter og møter er angitt i styringskalender for 2013, se vedlegg 5.

5.1 Statsregnskapet

Det skal avgis månedlige likviditetsrapporter for Fond for CLIMIT som inneholder bokførte inntekter og utgifter etter kontantprinsippet til det sentrale statsregnskapet. Regnskapsrapporten skal senest være DFØ i hende den femtende i påfølgende måned, jf. vedlegg 6. Kopi skal sendes til OED. Presiseringer om rapporteringens innhold og form finnes i Reglement for økonomistyring i staten kap. 3.3 Regnskapsrapportering.

5.2 Årsrapport

Gassnova SF skal innen **31. mars 2014** oversende årsrapporter for 2013. Departementet vil oversende årsrapportene til Riksrevisjonen.

Fond for CLIMIT og CO₂-håndteringsprosjekter

Gassnova skal i årsrapportene redegjøre for bruken av tildelte midler og oppnådde resultater. Det skal fremgå i hvilken utstrekning det arbeidet som er utført og de prioriteringer som er gjort, har bidratt til å realisere de målene som er gitt for 2013. Det skal gis et oppsummerende sammendrag av resultatoppnåelsen under hvert enkelt resultatmål. Årsrapporten vil danne grunnlag for arbeidet med resultatrapporten i fagproposisjonen.

Rapporteringene skal inneholde revisorbekreftet årsregnskap og balanse med noteopplysninger. Det vises i den forbindelse pkt. 5.5 i vedlegg 7 Instruks for økonomiforvaltningen av Fond for CLIMIT og CO₂-håndteringsprosjekter.

Gassnova er ansvarlig for oppfølging, kontroll og rapportering i tråd med tildelingsbrev. Videre er Gassnova SF ansvarlig for å etablere tilfredsstillende intern kontroll, herunder systemer, rutiner og tiltak som har innebygd intern kontroll, som er tilpasset risiko og vesentlighet, jf. pkt. 4.2.4 og 6.2 i Instruks for Gassnova SFs økonomiforvaltning av Fond for CLIMIT og CO₂-håndteringsprosjekter.

Gassnova SF

Årsrapporten for 2013 skal redegjøre for hvordan de bevilgede midlene er benyttet. Årsrapporten skal omfatte hvilke aktiviteter som er gjennomført og hvilke resultater som er oppnådd. Rapporteringen skal inneholde et revisorbekreftet årsregnskap og balanse med noteopplysninger. I tillegg skal den inneholde forklaring på ikke uvesentlige avvik mellom budsjett- og regnskapstall, og på resultater i henhold til krav og mål som er fastsatt i tildelingsbrevet.

6 Disponible midler, budsjettildeling og fullmakter

Disponible midler, bevilgninger og fullmakter som stilles til rådighet skal disponeres i samsvar med bevilgningsreglementets bestemmelser, regelverk for Gassnovas forvaltning av tilskudd til teknologi for fangst, transport og lagring av CO₂ (CLIMIT) og de forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettproposisjon, budsjettinnstilling, stortingsvedtak og beslutninger i foretaksmøte.

Det forutsettes at Gassnova forestår utbetaling og regnskapsføring knyttet til CO₂-håndteringsprosjektene, herunder fører oversikt over forpliktelsene knyttet til prosjektene. Det skal føres separat regnskap for CO₂-håndteringsprosjektene spesifisert for hvert prosjekt i tråd

med inndelingen under kap. 1833, jf. pkt. 6.2. Regnskapene for CO₂-håndteringsprosjektene skal holdes adskilt fra statsforetakets regnskap.

Gassnova har ansvar for å planlegge aktivitetene innenfor gjeldende bevilgning. Departementet og Riksrevisjonen kan iverksette tiltak for å se til at statsmidler som ytes, nyttes etter forutsetningene. Dersom det oppstår en situasjon hvor det er behov for å søke tilleggsbevilgning, skal OED kontaktes snarest og før utgiftene pådras.

Virksomheten skal sørge for en effektiv organisering og bruk av virkemidler som gir god ressursbruk.

6.1 Fond for CLIMIT

Hoveddelen (80,8 mill. kroner) av den årlige avkastningen fra Gassteknologifondet overføres til Fond for CLIMIT (kap. 1833, post 50) som disponeres av Gassnova. Resten av den årlige avkastningen (11 mill. kroner) skal dekke administrative kostnader knyttet til Gassnovas utførelse av sekretariatsfunksjonen for CLIMIT. Rammene for bruken av midler fra Fond for CLIMIT er nedfelt i vedtektene for fondet, jf. vedlegg 2. Det skal føres separat regnskap for Fond for CLIMIT som holdes adskilt fra statsforetakets regnskap.

Budsjettert ramme for Fond for CLIMIT som stilles til disposisjon for Gassnova i 2013 er som følger:

	Kroner
A Inngående balanse i Fond for CLIMIT per 1.1.2013	377 762 429
B Budsjetterte inntekter, andel av avkastningen fra gassteknologifondet	80 800 000
<i>Sum</i>	458 562 429
C Forpliktelser ved utgangen av 2012	265 967 571
D Budsjettert disponibel ramme for Fond for CLIMIT for 2013	192 594 858

Ad. punkt A: Fond for CLIMITs samlede midler, innestående på fondets konto i Norges Bank, per 1.1.2013.

Ad. punkt B: Andel av budsjetterte inntekter fra avkastningen på Gassteknologifondet. Resterende 11 mill. kroner inngår i driftstilskuddet til Gassnova, jf. kap. 1833, post 70. Departementet vil overføre avkastningen til Fond for CLIMIT.

Ad. punkt C: Forpliktelser som er pådratt i 2012 eller tidligere og som skal dekkes i 2013 eller senere år.

Ad. punkt D: Gassnova gis fullmakt til å pådra forpliktelser for Fond for CLIMIT innenfor ovennevnte disponible ramme. Det understrekes at utbetalingen av midler må holdes innenfor disponible midler på fondet.

6.2 CO₂-håndtering

Følgende midler stilles til disposisjon for Gassnova under kap. 1833, post 21 og 71 i 2013:

Post	Betegnelse	Beløp
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	335 000 000
	<i>Eieroppfølging, Mongstad Fullskala</i>	53 000 000
	<i>Transport og lagring av CO₂ fra Mongstad</i>	164 000 000
	<i>Eieroppfølging, Transport og lagring av CO₂</i>	58 000 000
	<i>Eieroppfølging av TCM DA</i>	18 000 000
	<i>CCS mulighetsstudie</i>	42 000 000
71	Forskningstjenester, TCM DA, <i>kan overføres</i>	1 882 000 000

I tillegg til ovennevnte tildelinger for 2013 vil Gassnova ha mulighet til å søke om overføring av ubrukte bevilgninger fra 2012 etter at regnskapet er avsluttet.

Eventuell omprioritering mellom tiltakene under kap. 1833, post 21 må meldes til departementet løpende, og senest **innen 6. januar 2014**.

Overføring av bevilgninger til Gassnova til dekning av utgifter knyttet til CO₂-håndteringsprosjektene vil bli foretatt av OED på grunnlag av anmodninger fra Gassnova. Gassnova må videreføre praksis med separat bankkonto for disse midlene. Renteinntekter som er opptjent på ovennevnte bankkonto skal ved slutten av året tilbakeføres til Olje- og energi-departementets konto nr. 6345.05.08219.

Fullskala CO₂-håndtering på Mongstad

Det er avsatt 753 mill. kroner under kap. 1833, post 21 til planlegging og forberedelse av fullskala CO₂-fangst på Mongstad. OED vil forestå utbetalinger av planleggingsmidlene til Statoil ASA i henhold til inngått Steg 2 avtale mellom staten og Statoil ASA av 5. april 2011. Gassnova skal følge opp og levere oppdaterte budsjettestimater for ovennevnte bevilgning i henhold til rapporteringskravene i vedlegg 5.

Gassnova tildeles inntil 53 mill. kroner til oppfølging av statens interesser i planleggingen av Fullskala CO₂-håndtering på Mongstad.

Transport og lagring av CO₂ fra Mongstad

Gassnova tildeles 164 mill. kroner til prosjektgjennomføring som blant annet omfatter innhenting av data og teknisk arbeid. Videre tildeles det 58 mill. kroner til oppfølging av statens eierinteresser i planleggingen av transport- og lagringsløsningen for CO₂.

Gassco AS og Oljedirektoratet er tildelt den resterende andelen av planleggingsbudsjettet (henholdsvis 57 og 10 mill. kroner). Gassnova har ansvar for rapporteringen med hensyn til fremdrift og status for det samlede transport- og lagringsprosjektet. Det skal etableres gode rutiner for å holde departementet oppdatert om utviklingen i arbeidet med transport- og lagringsløsninger, også utover de formelle beslutningspunktene.

Mulighetsstudien

Gassnova tildeles 42 mill. kroner til arbeidet med CCS mulighetsstudien i 2013.

Teknologisenter for CO₂-fangst på Mongstad (TCM DA)

Gassnova tildeles inntil 18 mill. kroner til oppfølging av statens interesser i TCM DA, herunder blant annet utgifter til revisjoner, innleie av bistand og spisskompetanse, deltakelse i forhandlinger og rekruttering av nye eiere mv.

For å legge til rette for videreutvikling av de to fangstanleggene på TCM er det bevilget en låneramme på 73 mill. kroner (statens andel) under kap. 1833, post 72 Lån, TCM DA. OED vil forestå utbetalinger innenfor lånerammen til TCM DA i henhold til inngått låneavtale mellom TCM DA og staten v/OED av 18. desember 2009. Gassnova skal følge opp og levere oppdaterte budsjettestimater for ovennevnte bevilgning i henhold til rapporteringskravene i vedlegg 5.

Forskningstjenester, TCM DA

TCM DA har inngått individuelle låneavtaler med sine respektive eiere for å finansiere byggingen av anlegget og etableringen av selskapet. Når det gjelder statens deltakelse, er det OED som yter lån og inngår låneavtalene og Gassnova SF som er ansvarlig for kjøp av tjenester fra selskapet. Det vises i den forbindelse til at Gassnova SF har inngått en egen avtale om kjøp av forskningstjenester fra TCM DA. TCM DA sin finansiering/opplåning vil skje via kontantinnkallinger til OED gjennom investeringsfasen. For 2012 tildeles Gassnova 1 882 mill. kroner under kap. 1833, post 71 Forskningstjenester, TCM DA, knyttet til kjøp av forskningstjenester, herunder statens andel av driftskostnader for teknologisenteret.

Avdrag og renter, TCM DA

Det er budsjettet med 165 mill. kroner i renter fra TCM DA under kap. 4833, post 80 og 1 096 mill. kroner i avdrag fra TCM DA under kap. 4833, post 86 i 2013. Gassnova skal følge opp og levere oppdaterte budsjettestimater for ovennevnte bevilgninger i henhold til rapporteringskravene i vedlegg 5.

6.3 Administrasjon, Gassnovas SF

Følgende midler stilles til disposisjon for Gassnova under kap. 1833, post 70 i 2013:

Post	Betegnelse	Kroner
70	Administrasjon, Gassnova SF	93 000 000

Tildelingen inkluderer investeringer, øvrige utgifter til egen organisasjon og eksterne tjenester knyttet til driften av selskapet. Midlene skal benyttes til Gassnovas formål og oppgaver, herunder deltakelse og ivaretagelse av statens interesser i prosjektene som foretaksmøtet bestemmer. Ovennevnte ramme inkluderer merverdiavgift

I henhold til St.prp. nr. 49 (2006-2007), skal organiseringen av statens deltakelse i CO₂-håndteringsprosjektene ta utgangspunkt i at staten skal være i stand til å ivareta sine interesser og oppgaver på en hensiktsmessig og effektiv måte. Olje- og energidepartementet legger vekt på at Gassnova er organisert på en måte som sikrer ivaretagelse og oppbygging av foretakets kompetanse og erfaring fra prosjekter der Gassnova forvalter og sikrer statens interesser. Det er en viktig oppgave å sikre at hensynet til forsvarlig kostnadskontroll på vegne av staten ivaretas.

Gassnovas organisasjon skal ikke gå utover rammene som følger av administrasjonsbudsjettet. Det bes om at Gassnova fakturerer OED for tjenester Gassnova utfører for departementet i tråd med avtalt budsjett. Gassnova bestemmer selv om oppsamlet driftsoverskudd skal fordeles til spesifiserte avsetninger, for eksempel til å dekke fremtidige

underskudd til investeringer og lignende. Oppsamlede midler knyttet til drift og administrasjon skal ikke tilbakeføres til staten.

6.3.1 Fullmakter

For å holde Gassnovas drift stabil og effektiv, gis Gassnova fullmakt til å pådra forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 1833, post 70, jf. Forslag til vedtak VII i Prop. 1 S (2012-2013) fra OED og Innst. 9 S (2012-2013). Fullmakten har en grense på 20 mill. kroner. Det vises for øvrig til pkt. 2.3 i Finansdepartementets rundskriv R-110/2005.

6.4 Bevilgningsendringer inneværende budsjettår

Forslag om bevilgningsendringer og større omprioriteringer må oversendes departementet senest innen **1. mars** for 1. halvår og **19. september** for 2. halvår. Forslagene skal begrunnes og muligheten for inndekning skal vurderes. Eventuelt klarlagt mindreforbruk eller inntektsendringer skal også rapporteres skriftlig til departementet innen de nevnte tidsfrister med forklaringer.

I postoppstillingen under hvert utgifts- og inntektskapittel skal det føres opp tre kolonner; regnskapstall for 2012, saldert budsjett 2013 og disponibel bevilgning 2013 (gjelder alle budsjettabeller).

Budsjettene skal være utarbeidet i henhold til kontantprinsippet. Budsjettekst og avviksforklaringer skal relatere seg til budsjett ført i henhold til kontantprinsippet. Inngåtte forpliktelser må fremgå. Videre må disponible midler spesifiseres på overførte midler, innestående på Gassnovas konto og ny bevilgning for året.

6.5 Gassnova SF – rapportering og oppdatering av driftsbudsjett

Gassnova skal innen **19. september 2013** oversende foretakets regnskap per 31. august samme år, samt revidert budsjett for 2013 for Gassnova SF. Det oppdaterte budsjettet vil danne grunnlag for vurdering av utbetaling av gjenværende administrasjonsbevilgning i 2013.

7 Planer i henhold til § 9 i vedtekter for Gassnova

I henhold til § 9 i vedtekter for Gassnova skal følgende saker behandles av foretaksmøtet:

- Planer for kommende år, samt perspektiver på mellomlang sikt og vesentlig endring i noen av disse,
- hovedtrekk i budsjetter for kommende år,
- årsberetning, fastsetting av resultatregnskap og balanse, herunder anvendelse av årsoverskudd eller dekning av årsunderskudd og
- ev. saker som antas å ha prinsipielle eller politiske sider av betydning, eller som kan få vesentlige samfunnsøkonomiske eller samfunnsmessige virkninger.

Gassnova bes utarbeide et plandokument knyttet til punkt 1 og 2 som oversendes OED for behandling i foretaksmøtet. Frist for innsendelse av dette dokumentet er **20. april 2013**.

8 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Gassnova SF for 2013 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 11. desember 2012.

-
- Vedlegg 1: Vedtekter for Gassnova SF
 - Vedlegg 2: Vedtekter for Fond for CLIMIT
 - Vedlegg 3: Regelverk for Gassnovas forvaltning av tilskuddet til miljøvennlig teknologi for fangst, transport og lagring av CO₂
 - Vedlegg 4: Mandat for CCS mulighetsstudie
 - Vedlegg 5: Styringskalender for 2013
 - Vedlegg 6: Rundskriv R-10/2012 Rapportering til statsregnskapet for 2013
 - Vedlegg 7: Instruks for økonomiforvaltningen av Fond for CLIMIT og CO₂-håndteringsprosjekter.